

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

VĚC VITÁSEK proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 77762/01)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

2. listopadu 2004

Tato verze rozsudku byla opravena ve dnech 22. března a 3. května 2005 podle článku 81 Jednacího řádu Soudu.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Vitásek proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

L. LOUCAIDES,

C. BÎRSAN,

K. JUNGWIERT,

V. BUTKEVYCH,

paní W. THOMASSEN,

pan M. UGREKHELIDZE, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 12. října 2004,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno na základě stížnosti (č. 77762/01) směřující proti České republice, kterou podle článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) dne 4. prosince 2001 podal k Soudu český občan pan Eduard Vitásek („stěžovatel“).

2. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

3. Soud dne 16. dubna 2002 rozhodl oznámit vládě stížnost týkající se článku 6 Úmluvy. (*Ex officio* byla vznesena otázka na poli článku 13 Úmluvy, ke které Soud nyní nepřihlíží, neboť se ukázalo, že je nadbytečná.) Na základě článku 29 odst. 3 Úmluvy rozhodl Soud projednat přijatelnost a odůvodněnost stížnosti současně.

SKUTKOVÝ STAV

4. Stěžovatel se narodil v roce 1947 a bydlí v Ostravě.

5. Dne 6. října 1993 podal stěžovatel u Okresního soudu v Ostravě žalobu na náhradu škody způsobené krádeží v provozovně žalovaného.¹

6. Dne 27. září 1994 se před okresním soudem konalo ústní jednání. Další jednání se mělo konat dne 14. března 1995, bylo však z důvodu dlouhodobé nemoci soudce zrušeno. V září 1995 byla věc přidělena jinému soudci, který nařídil ústní jednání na 11. června 1996. Toto jednání však bylo pro nepřítomnost soudce zrušeno. Další jednání se konalo dne 20. srpna 1996, bylo však z důvodu nepřítomnosti dvou svědků odročeno.

7. Dne 5. listopadu 1996 se před okresním soudem konalo ústní jednání, na němž soud nařídil vypracování znaleckého posudku. První znalec ustanovený soudem dne 11. dubna 1997 požádal dne 6. května 1997, aby byl povinnosti zproštěn. Dne 10. srpna 1997 ustanovil okresní soud nového znalce, který obdržel soudní spis dne 9. října 1997. Dne 11. prosince 1997 požádal znalec soudce o součinnost za účelem získání technické dokumentace ke stěžo-

¹ Opraveno dne 22. března 2005: V původní verzi rozsudku text zněl ... způsobené dopravní nehodou.

vatelovu poškozenému automobilu. Téhož dne předal soudce tuto žádost dopravnímu inspektorátu Policie České republiky. Znalec se v této záležitosti spojil také se stěžovatelem, ale ten v červenci 1993 automobil prodal.

8. Dopravní inspektorát dne 23. července 1998 na základě opětovné výzvy soudce sdělil, že příslušnou technickou dokumentaci nemá k dispozici. Dne 15. prosince 1998 obdržel znalec potřebné údaje z archivu dopravního inspektorátu. Dne 9. února 1999 byl znalecký posudek hotov. Ve dnech 4. a 22. března 1999 předložily obě strany svá vyjádření.

9. Mezitím stěžovatel dne 20. února 1999 předložil předsedovi okresního soudu stížnost na průtahy v řízení; ten mu dne 5. března 1999 oznámil, že jeho věc je „senátem vyřizována ve lhůtách odpovídajících jeho vytížení“.

10. Stěžovatel dne 12. března 1999 podal u Krajského soudu v Ostravě stížnost na průtahy v řízení. Předseda tohoto soudu dne 23. března 1999 odpověděl, že stížnost je opodstatněná. Dne 4. dubna 1999 zaslal stěžovatel prostřednictvím předsedy krajského soudu obdobnou stížnost Ministerstvu spravedlnosti. Ministerstvo dne 16. dubna 1999 stěžovateli potvrdilo přijetí jeho stížnosti a sdělilo, že danou věc zkoumá.

11. Ve dnech 18. června a 17. srpna 1999 se konala dvě ústní jednání. Na druhém z nich vynesl okresní soud rozsudek, proti kterému se stěžovatel dne 23. listopadu 1999 odvolal. Dne 3. ledna 2000 byl žalovaný² vyzván k odstranění některých vad svého odvolání. Stěžovatel tak učinil dne 28. ledna 2000.

12. Krajský soud dne 26. května 2000 zrušil rozsudek okresního soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

13. Ústní jednání nařízené na 24. října 2000 bylo za účelem výslechu znalce odročeno na 28. listopadu 2000. Téhož dne vydal okresní soud mezitímní rozsudek, kterým potvrdil opodstatněnost právního základu stěžovatelovy žaloby na náhradu škody, přičemž výše této náhrady měla být stanovena později.

14. K odvolání žalovaného ze dne 20. prosince 2000 krajský soud dne 18. června 2001 mezitímní rozsudek zrušil a vrátil věc okresnímu soudu.

15. Okresní soud dne 21. září 2001 postoupil krajskému soudu námitku žalovaného týkající se podjatosti soudce rozhodujícího ve věci. Krajský soud tuto námitku dne 16. října 2001 zamítl.

16. Ústní jednání, které se před okresním soudem konalo dne 5. března 2002, bylo odročeno za účelem vypracování druhého znaleckého posudku. Soud ustanovil znalce dne 13. května 2002.

17. Dne 18. listopadu 2003 okresní soud částečně vyhověl stěžovatelově žalobě. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 16. ledna 2004 poté, co krajský soud odmítl odvolání žalovaného.³

² Opraveno dne 22. března 2005: V původní verzi rozsudku text zněl ... stěžovatel.

³ Opraveno dne 3. května 2005: V původní verzi rozsudku text zněl ... Řízení doposud neskončilo.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

18. Stěžovatel namítá, že délka řízení je v rozporu s požadavkem na rozhodnutí v „přiměřené lhůtě“ podle článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“

19. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasí.

20. Relevantní období počalo běžet dne 6. října 1993 a skončilo dne 16. ledna 2004, kdy nabyl právní moci rozsudek okresního soudu ze dne 18. listopadu 2003. Trvalo tedy více než 10 let a 3 měsíce, přičemž věci se zabývaly soudy dvou stupňů, a to každý třikrát.⁴

A. K přijatelnosti

21. Na základě článku 35 odst. 1 Úmluvy může Soud posuzovat věc až po vyčerpání všech vnitrostátních právních prostředků nápravy.

22. Vláda tvrdí, že stěžovatel v souvislosti se stížností na délku řízení nevyčerpal dostupné vnitrostátní prostředky nápravy. Vláda uvádí, že stížnost na délku řízení lze podat předsedovi příslušného soudu, předsedovi nadřízeného soudu nebo Ministerstvu spravedlnosti a že tento systém upravený zákonem č. 335/1991 Sb., který byl dne 1. dubna 2002 nahrazen zákonem č. 6/2002 Sb., je doplněn o možnost podat ústavní stížnost.

23. Stěžovatel s tvrzením vlády nesouhlasí.

24. Soud připomíná, že v posuzovaném období neexistoval v českém právu účinný prostředek nápravy délky občanskoprávního řízení (rozsudek ve věci *Hartman proti České republice*, č. 53341/99, § 84, ESLP 2003-VIII). Vláda sice v daném případě poukazuje na nový zákon č. 6/2002 Sb., Soud se však domnívá, že tento zákon nezavedl nový systém stížností na průtahy v řízení, ani podstatně nezměnil systém předchozí. Soud tedy nepovažuje za prokázané, že by stěžovatel měl k dispozici účinný právní prostředek nápravy, který by mu umožnil domáhat se uplatnění článku 6 odst. 1 Úmluvy před vnitrostátními orgány.

Stížnost tedy nelze z důvodu nevyčerpání vnitrostátních právních prostředků nápravy prohlásit za nepřijatelnou.

25. Soud prohlašuje, že tato část stížnosti není ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy zjevně neopodstatněná. Dále Soud uvádí, že žádný jiný důvod nepřijatelnosti stížnosti neshledal a prohlašuje ji tudíž za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

26. Vláda tvrdí, že okresní soud při konání ústních jednání čelil organizačním problémům z důvodu dlouhodobé nemoci prvního soudce, který se věcí zabýval, nadměrného vytížení druhého soudce, který věc převzal, a nedostavení se svědků k soudu. K jisté prodlevě navíc došlo při vypracování znaleckého posudku a projednávání námítky podjatosti druhého soudce, kterou vznesl žalovaný. Vláda nakonec zdůrazňuje, že věc byla dvakrát projednávána krajským soudem, který zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil zpět.

⁴ Opraveno dne 3. května 2005: V původní verzi rozsudku text zněl ... Relevantní období počalo běžet dne 6. října 1993 a doposud neskončilo. Trvá tedy téměř 11 let, přičemž věci se zabývaly soudy dvou stupňů, a to každý dvakrát.

27. Stěžovatel tvrdí, že řízení je příliš dlouhé.

28. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se posuzuje na základě okolností případu a s ohledem na následující kritéria: složitost věci, chování stěžovatele, postup příslušných orgánů a význam sporu pro stěžovatele (viz z mnoha dalších rozsudek ve věci *Frydlander proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII).

29. Soud poznamenává, že sporné řízení, v němž doposud nebylo rozhodnuto, trvá již téměř jedenáct let. Soud se nedomnívá, že by tato věc byla po skutkové či právní stránce složitá.

30. Soud v souvislosti s chováním stěžovatele podotýká, že způsob, jakým svá procesní práva vykonával, sice mohl přispět k prodloužení řízení, tato skutečnost však sama o sobě nestačí k vysvětlení délky řízení.

31. Pokud jde o postup vnitrostátních orgánů, Soud poznamenává, že jim lze přičíst řadu konkrétních a zdoluhavých průtahů: období přibližně jednoho roku od zahájení řízení dne 6. října 1993 do konání prvního ústního jednání před okresním soudem dne 27. září 1994 (viz výše § 5 a 6); období téměř jednoho roku a jedenácti měsíců mezi prvním a druhým ústním jednáním, konaným ve dnech 27. září 1994 a 20. srpna 1996 (viz výše § 6); období přibližně pěti měsíců, než okresní soud ustanovil znalce (viz výše § 7); období sedmi měsíců, než dopravní inspektorát Policie České republiky reagoval na výzvu soudce okresního soudu k předání technické dokumentace (viz výše § 7 a 8); období tří měsíců ode dne, kdy stěžovatel předložil své vyjádření ke znaleckému posudku, do konání dalšího ústního jednání před okresním soudem (viz výše § 8 a 11); období čtyř měsíců, než krajský soud rozhodl o odvolání žalovaného⁵ a zrušil rozsudek soudu prvního stupně (viz výše § 11 a 12); období pěti měsíců, než okresní soud začal dne 24. října 2000 znovu projednávat stěžovatelovu věc poté, co mu byla dne 26. května 2000 vrácena (viz § 12 a 13); období šesti měsíců, než krajský soud dne 18. června 2001 rozhodl o odvolání žalovaného proti mezitímnímu rozsudku, jež podal dne 20. prosince 2000 (viz výše § 14); konečně, období téměř pěti měsíců ode dne zamítnutí stěžovatelovy námitky podjatosti krajským soudem dne 16. října 2001 do konání dalšího ústního jednání před okresním soudem dne 5. března 2002 (viz výše § 15 a 16). Okresní soud vydal svůj třetí rozsudek o více než jeden rok a osm měsíců později (viz výše § 17).⁶

32. Na základě posouzení všech předložených dokumentů Soud shledává, že v daném případě byla délka řízení nepřiměřená a nesplňovala požadavek na rozhodnutí v „přiměřené lhůtě“.

K porušení článku 6 odst. 1 tedy došlo.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

33. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přizná Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

⁵ Opraveno dne 22. března 2005: V původní verzi rozsudku text zněl ... stěžovatele.

⁶ Opraveno dne 3. května 2005: V původní verzi rozsudku nebyla poslední věta.

A. Újma

34. Stěžovatel požaduje z titulu hmotné škody částku 900 000 Kč (28 662 €). Dále tvrdí, že rozsudek Soudu pro něj bude mít značnou morální hodnotu.

35. Vláda jeho nárok popírá a uvádí, že mezi materiální škodou, jejíž náhrady se stěžovatel domáhá, a tvrzeným porušením Úmluvy neexistuje přímá souvislost.

36. Soud neshledal žádnou příčinnou souvislost mezi zjištěným porušením Úmluvy a tvrzenou materiální škodou, a proto tento nárok zamítá. Soud se ovšem domnívá, že stěžovatel následkem neúměrného prodlužování řízení utrpěl jistou morální újmu, jako například pocit tísně a marnosti, a že tuto újmu nelze dostatečně napravit pouhým konstatováním porušení Úmluvy. S ohledem na dané okolnosti případu Soud přiznává stěžovateli na spravedlivém základě částku 10 000 €.

B. Náklady řízení

37. Stěžovatel nepožaduje náhradu nákladů vynaložených v souvislosti s řízením před vnitrostátními soudy a Soudem. Z tohoto titulu se tedy náhrada nepřiznává.

C. Úroky z prodlení

38. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové míře marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, navýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovateli zaplatit ve lhůtě tři měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, z titulu morální újmy částku 10 000 € (deset tisíc euro), která se převede na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni zaplacení, a dále případnou částku daně;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním stěžovatelův návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 2. listopadu 2004 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda